

Jaarstukken 2022

Gemeente
Hengelo

2.5 Openbaar vervoer (€ 63.000 voordeel)

Door verschuiving van de prioriteit van het taakveld Openbaar Vervoer naar het subtaakveld Verkeersbeleid hebben we een lagere personele inzet (€ 40.000 voordeel). We hebben ook minder uitgegeven aan uitbestede werkzaamheden (€ 23.000 voordeel). In voorgaande jaren is gebleken dat de bestaande afsluitsystemen van beweegbare palen bij het busstation, storings-en onderhoudsgevoelig waren. Om hogere onderhoudslasten te voorkomen is in afwachting van ontwikkelingen rondom cameratoezicht een deel van de bestaande beweegbare palen op het busstation verwijderd. In 2022 is het beleid m.b.t. cameratoezicht opgenomen in de "Actualisatie toegangsbeleid Binnenstad". Het college heeft ingestemd met het advies t.a.v. de beleidsregels. Naar verwachting volgt er een kredietaanvraag in 2023.

5.2.3 Economie

Aanspreekpunt bestuurlijk

Wethouder Gerrits

Aanspreekpunt Ambtelijk

K. Boerrigter

Welke belangrijke ontwikkelingen zagen we in 2022?

Hengelo heeft een sterk economisch profiel met onze maakindustrie, vakmanschap en techniek. Dat blijkt tevens uit de ranglijst Toplocaties 2021 (een coproductie van Bureau Louter en Elsevier Weekblad), waarin gemeenten worden gerangschikt op basis van hun economische prestaties. Hengelo bekleedt de vijftiende positie en is daarmee de hoogst genoteerde Twentse gemeente. Vanuit de gemeente hebben we ons economische profiel het afgelopen jaar verder gefaciliteerd. We koesterden (en koesteren) onze zittende ondernemers. Zij zijn belangrijke ambassadeurs voor onze stad. Daarnaast hebben we Hengelo als aantrekkelijke vestigingsplaats stevig in de markt gezet. De acquisitie is en was gericht op het aantrekken en behouden van bedrijven en ondernemers die een bijdrage leveren aan onze werkgelegenheid en die ons economisch profiel helpen versterken. En omdat de economie zich niets aantrekt van de gemeentegrenzen, werken wij bij deze opgave samen met onze regionale partners.

De ontwikkeling en transformatie van de binnenstad is van belang voor een vitale en aantrekkelijke stad met een goed vestigingsklimaat. De binnenstad is met onze bedrijventerreinen een belangrijke werkgever. Samen met onze partners werkten we aan het Integraal Actieplan voor een vitale Hengelose Binnenstad en droegen we bij aan meer reuring in de stad en minder leegstand.

Relevante beleidsnota's

- Afspraken Regionale Bedrijventerreinen Programmering Twente 2019-2022
- Regiodeal (2019)
- Strategienota Twenteboard (2022)
- [Horecavisie](#) (2017)
- [Detailhandelsvisie](#) (2012)
- [Kantorenvisie](#) (2012)
- [Nota Vrijtijdseconomie Hengelo](#) (2011-2021)
- Twente Werkt (2014)
- [Werk maken van werk](#) (2017)
- [Nota grondbeleid](#) (2017)
- Grondprijzennotitie (2022)
- Integraal actieplan binnenstad (2017)
- Handboek Aantrekkelijke Binnenstad (2020)
- Retailanalyse (2021)

Verbonden partijen

Openbaar Lichaam Regionaal Bedrijven Terrein Twente (RBT)

Het RBT heeft tot taak het ontwikkelen, realiseren, exploiteren en beheren van het bedrijventerrein XL, ten tijde van de vaststelling van deze regeling was de bruto grootte ongeveer 180 hectare.

Stichting Twenteboard en het bestuurlijk overleg tussen gemeenten, BOSS Twente

De samenwerking op het terrein van sociaal economische structuurversterking inclusief lobby is formeel ondergebracht in een Stichting Twenteboard (overheid, onderwijs en ondernemers). Behalve de gemeente Enschede (vaste zetel en eigen stemrecht), rouleren de Twentse gemeenten hierin. Verder hebben vertegenwoordigers van de ondernemers en onderwijsinstellingen zitting in de Twenteboard. De inbreng in de Twenteboard gebeurt via een afstemmingsoverleg tussen gemeenten, Bestuurlijk Overleg Sociaaleconomische Structuurversterking Twente (BOSS Twente). In plaats van een apart formeel bestuur (zoals voorheen de Regio Twente) is dit een bestuurlijk overleg dat wordt voorgezeten door de burgemeester van Enschede.

Recreatieschap Twente

Een uitvoeringsorganisatie van en voor de 14 Twentse gemeenten. In opdracht van de Twentse gemeenten exploiteert zij de drie recreatieparken, het fiets- en wandelnetwerk en de routesystemen.

Wat hebben we bereikt

3.1 Hengelo is economisch sterker en duurzamer met meer groei en meer banen

3.1.1 In 2024 kent Hengelo meer banen, ook voor eigen inwoners

Beleidsindicatoren	Werkelijk 2021	Begroting 2022	Werkelijk 2022
Aantal werkzame personen in Hengelo (aantal)	51380	51.325	52.100
Percentage van in Hengelo werkzame personen dat ook in Hengelo woont (%)	37,0% (2018)	37,5%	39%

3.1.2 In 2024 komt meer groei uit kennisintensieve en innovatieve industrie zoals de sector Hightech systemen en materialen

Beleidsindicatoren	Werkelijk 2021	Begroting 2022	Werkelijk 2022
Aantal banen in Hengelo in de topsector HTSM (Hightech systemen en materialen) (aantal)	7.809	8.150	7500

Wat hebben we daarvoor gedaan

3.1.1 Hengelo kent meer banen, ook voor eigen inwoners

In 2021 hebben we het onderzoekstraject 'investeringsgerichte aanpak bedrijventerreinen' (IAB) ingezet. Samen met de ondernemersverenigingen op onze bedrijventerreinen, maken we inzichtelijk op welke bedrijventerreinen welke maatregelen de komende jaren nodig zijn om niet alleen herstructurering te voorkomen maar tegelijkertijd de bedrijventerreinen toekomstbestendig te maken en te houden. Uit het onderzoek zal blijken welk palet aan investeringen de komende jaren nodig is. Door de inzet van ambtelijke capaciteit op andere projecten heeft het IAB-traject in 2022 vertraging opgelopen. In 2023 wordt het traject weer opgepakt. Wel is in 2022 een projectgroep opgericht voor bedrijventerrein Timmersveld, voor de revitalisering van dit bedrijventerrein.

In 2022 hebben we met een projectmatige aanpak gewerkt aan de solitaire winkelstrips aan de Oelerweg, Oldenzaalsestraat, Industriestraat en Vuurdoornplein. Pandeigenaren, ondernemers en makelaars zijn met elkaar in verbinding gebracht om ervoor te zorgen dat de leegstand wordt aangepakt om ofwel een transformatie naar wonen of een nieuwe winkelfunctie op gang te brengen. In alle gebieden is een dynamiek op gang gekomen met minder leegstand als gevolg. Het oorspronkelijk doel van de aanpak om vooral winkelmeters terug te dringen is integraler opgepakt met het terugbrengen van vitaliteit en kwaliteit in de voormalige winkelstrips en de openbare ruimte. Hiervoor is in 2022 ambtelijk begonnen met een inventarisatie om nieuwe initiatieven in voormalige winkelstrips te faciliteren en te stimuleren. Deze inventarisatie vormt input voor de omgevingsvisie stedelijk gebied.

Net als in 2021 hebben we een laagdrempelige subsidieregeling voor ondernemers opengesteld voor een tegemoetkoming in de kosten bij de naleving op de controle van coronatoegangsbewijzen. Er is een subsidieplafond van € 225.000 vastgesteld en er kon door ondernemers maximaal 3.000 euro worden aangevraagd. Er is maximaal gebruik gemaakt van deze regeling. Vanuit het ROZ is het Hengelose Ondernemerskrediet (HOK) opgezet. Het krediet voor ondernemers die door corona in de problemen waren gekomen en vanwege een te hoog partnerinkomen niet gebruik konden maken van de Bbz-regeling. Van de HOK is door vier ondernemers gebruik gemaakt.

Vanwege de energiecrisis heeft ROZ later in het jaar de HOK-regeling vervangen door de HEK-regeling. Hengelose energiekrediet (HEK) voor ondernemers die door de sterk stijgende energiekosten in de problemen kwamen terwijl ze in de basis een levensvatbaar bedrijf hebben. Dit krediet gold voor het laatste kwartaal van 2022. Een tweetal Hengelose ondernemers heeft gebruik gemaakt van deze kredietmogelijkheid.

In 2022 is de nieuwe (bestuurlijke) organisatie van Recreatieschap Twente samengesteld en ingericht. Het Recreatieschap Twente werkt langs twee inhoudelijke programma's. De recreatieve voorzieningen (routes en de parken) en het programma vrijetijdseconomie. Er is in 2022 een visie voor de Twentse Routenetwerken ontwikkeld en door het bestuur vastgesteld om de routes toekomstbestendig te maken. Daarnaast is de Visie perspectief VTE Twente 2030 van Twente Marketing door het bestuur vastgesteld waarin de regio gepositioneerd wordt als aantrekkelijke en bewuste bestemming voor bezoekers, bewoners en (jonge) talenten. Hiermee wordt de verbinding gemaakt met de strategische opgaven uit de Agenda van Twente en de samenwerking met de Twenteboard organisatie. Via een politieke markt is de raad geïnformeerd en is er breed draagvlak opgehaald.

3.1.2. Meer groei komt uit kennisintensieve en innovatieve industrie zoals de sector Hightech systemen en materialen.

In 2022 is de nieuwe Agenda voor Twente (2023-2027) gepresenteerd, welke in samenwerking met overheid, ondernemers en onderwijs (de drie o's) is vormgegeven. De Agenda voor Twente is gericht op het 'later'. Het middel om te komen tot het samenwerken in een groene technologische topregio. Tevens is er in 2022 een aanvraag voor de vierde tranche Regio Deal gedaan. Begin 2023 is deze gehonoreerd met 25 miljoen. In deze aanvraag wordt vooral gekeken naar het 'nu', waarin we (met de brede welvaart) in het achterhoofd een aantal zaken zien waarin Twente moet verbeteren wil het doorgroeien naar de ambities gesteld in de Agenda voor Twente.

Net als in 2021 was ook 2022 een succesvol jaar wat betreft de uitgifte van bedrijfsground. In 2022 is er ruim 92.000 m² aan bedrijfskavels verkocht en dan met name op de reguliere bedrijventerreinen Westermaat de Veldkamp, Oosterveld en Kanaalzone. De jaarlijkse geprognostiseerde verkoop ligt rond de 5 hectare.

Gespecificeerd naar de bedrijventerreinen:

- Oosterveld: 3,5 hectare
- Westermaat Campus: -
- Kanaalzone: 1,5 hectare
- De Veldkamp: 4 hectare

Ook voor het Gezondheidspark was het met de verkoop van 2 kavels een prima jaar. Voor BXL was het zelfs een recordjaar met de verkoop van 29,6 hectare.

Bij het Gezondheidspark wordt aangenomen dat de grondprijs de komende jaren niet meer zal stijgen, wat leidt tot verslechtering van afgerond 800.000,-. Door deze meer behoudende aanname verbetert wel het risicoprofiel. De grondexploitatie van De Veldkamp verslechtert door het verlagen van de grondprijs van De Groene Wig. Hierover heeft in 2022 besluitvorming plaatsgevonden. Het risicoprofiel van de overige bedrijventerreinen is ongewijzigd gebleven.

Naar aanleiding van de succesvolle uitgifte zijn we een inventarisatie gestart naar oplossingsrichtingen voor de toegenomen schaarste op deze bedrijventerreinen.

The Green Box is gevestigd op Campus westermaat en beoogt een Europees technologie, ondernemers- en wetenschapscampus te worden die zich toelegt op de ontwikkeling van haalbare en betaalbare oplossingen voor schone energie. The Green Box wordt de nieuwe thuisbasis voor startups, scale-ups, en onderzoeks- en ontwikkelingsgroepen die zich bezighouden met de transitie naar schone energie. Wij hebben de ontwikkeling van de Cleantech Campus The Green Box (Eaton terrein) middels een projectorganisatie gefaciliteerd. Als onderdeel van

de Greenbox is samen met de organisatie van de Greenbox gewerkt aan de ontwikkeling van de locatie Hazeweg (voormalige stadskantoor) als locatie voor Work-Study-Stay.

Wat zijn we blijven doen

We zijn blijven werken aan de promotie van en de instroom in techniek (Techniekpact, Twente goes Techno), de bevordering van innovatie en export samen met het WTC Twente, Novel-T (Kennispark Twente) High Tech Systems Park (Thales), Saxion en ROC van Twente (Hart van Zuid).

Met binnenstadpartners en ondernemers werken we aan het realiseren van een compact bruisend stadshart (met zo min mogelijk structurele leegstand), met onderscheidende aanloopgebieden om daarmee ook de economische aantrekkingskracht te vergroten. Dit hebben we gedaan door uitvoering te geven aan Integraal actieplan voor een vitale Hengelse Binnenstad, beleid te maken over de economische structuur in Hengelo en Twente en de Binnenstadsmonitor periodiek te actualiseren. Daarnaast zijn we blijven inzetten op acquisitie voor behoud, verplaatsing en aantrekken van ondernemers/ investeerders passend bij de gebiedsprofielen.

We blijven inzetten op het versterken van de groei van het lokale en regionale MKB en werken aan een sterke industriële sector. We promoten Hengelo als economische vestigingsplaats. Om Hengelo te promoten blijven wij het stadsverhaal van Hengelo met de bijbehorende kernwaarden (DNA), de positionering binnenstad/merkwaarden en het (economisch) aanbod van Hengelo of het nu gaat om de binnenstad, Hart van Zuid, de winkelgebieden, de bedrijventerreinen en de evenementen bekend maken bij verschillende doelgroepen (investeerders, ondernemers, bewoners en bezoekers).

Wij subsidiëren Hengelo Promotie voor stadspromotie, evenementen en toeristische informatievoorziening. We koesteren onze zittende ondernemers. Zij zijn belangrijke ambassadeurs voor onze stad. We werken intensief samen met ondernemers en andere belanghebbenden uit Hengelo, de regio en op landelijk niveau. Concreet betekent dit dat we sterk blijven inzetten op het leggen en onderhouden van contacten met deze partijen.

Wij organiseren en sturen op een aantrekkelijke warenmarkt. De warenmarkt heeft in 2022 op de tijdelijke locatie bij het station gestaan vanwege de herinrichting van het marktplein. Vanwege deze herinrichting is het Marktreglement gemeente Hengelo in 2022 aangepast. Dit omdat in deze beleidsregels het gebied is aangewezen waar de warenmarkt gehouden dient te worden.

Ook dit jaar is de Lambertuskermis in september in de binnenstad gehouden. Vanwege beperkte ruimte is daarvoor ook de Deldenerstraat gebruikt. De kermis is goed bezocht door circa 125.000 mensen over vijf dagen.

De volgende grondexploitaties zijn door het grondbedrijf gevoerd voor de bedrijventerreinen:

Gezondheidspark: In 2022 is een tweetal verkopen geweest van kavels in het Gezondheidspark. Een positieve ontwikkeling en qua opbrengst meer dan waarmee op voorhand rekening was gehouden voor 2022. De actievare marktbenadering en de inspanningen van de werkgroep uitgifte werpen vruchten af. Naast de gerealiseerde transacties lopen er meer gesprekken op dit moment met gegadigden. Er zijn diverse reserveringen en opties verstrekt die in 2023 eveneens tot verkopen kunnen leiden.

Bedrijventerrein De Veldkamp: De Veldkamp is een samenwerking tussen de gemeenten Hengelo en Borne met als doel een bedrijventerrein te realiseren. Het bedrijventerrein heeft een bruto omvang van ca. 56 ha. Hiervan is circa 29 hectare uitgeefbare grond. De bedrijfspercelen variëren van 800 m² tot 20.000 m² (geen verplichte minimale afname). Gezien de uitstekende locatie aan de A1 en de goede verbindingen is het terrein zeer geschikt voor bedrijven uit de sectoren distributie, opslag en transport. Binnen het bedrijventerrein mogen bedrijven tot en met milieucategorie 4.2 zich vestigen, wat het terrein onderscheidend maakt t.o.v. andere bedrijventerreinen. De uitgifte verloopt voorspoedig. Het bedrijventerrein de Veldkamp zit in een afrondende fase en de grondexploitatie zal eind 2025 naar verwachting afgerond zijn.

Bedrijventerrein Oosterveld: Het Oosterveld beslaat ca 25 hectare met 42 kavels, hiervan zijn er circa drie kavels nog uit te geven. Hierdoor loopt de totale uitgifte van kavels voor Oosterveld op zijn einde. Deze grondexploitatie zit daardoor in een afrondende fase.

Bedrijventerrein Kanaalzone: Kanaalzone is onderdeel van Hart van Zuid. Het projectdeel zit in een afrondende fase. Er zijn nog 4 kavels die naar verwachting in 2023 en 2024 verkocht worden. Daarna kan dit plandeel definitief afgerond worden.

Bedrijventerrein Campus Westermaat: Westermaat betreft een bedrijventerrein tussen de A1 en Europalaan. Het project bevindt zich aan het einde van de realisatiefase. Het betreft een hoogwaardig bedrijventerrein met in totaal 25 hectare uitgeefbaar oppervlak. Er zijn nog 18 kavels uit te geven.

Wat heeft het gekost

3 Economie	Begroting 2022 primitief	Begroting 2022 gewijzigd	Rekening 2022	Vershil
Baten	-	-	-	-
Lasten	374	381	243	138
3.1 Economische ontwikkeling	-374	-381	-243	138
Baten	3.145	10.186	889	-9.297
Lasten	3.250	10.293	1.037	9.256
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-105	-107	-148	-41
Baten	427	412	323	-89
Lasten	577	563	468	95
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-150	-151	-145	6
Baten	366	205	219	14
Lasten	797	776	703	73
3.4 Economische promotie	-431	-571	-484	87
Saldo 3 Economie	-1.060	-1.210	-1.020	190

Financiële toelichting

3.1 Economische ontwikkeling (Voordeel € 138.000)

Sinds de ontmanteling van Regio Twente verlenen wij een lagere gemeentelijke bijdrage op gebied van algemene economische adviezen. De structurele effecten hiervan presenteren wij in de aankomende Zomernota 2023-2027.

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur (Nadeel € 41.000)

Wij hebben op dit taakveld meer uitgegeven aan loonkosten doordat er meer werkzaamheden zijn verricht voor ontwikkeling van bedrijventerreinen (nadeel € 37.000). Voor een nadere analyse wordt verwezen naar programma 9. Voor verdere informatie over de ontwikkeling bedrijventerreinen wordt verwezen naar de paragraaf grondbeleid en naar de herzieningen van de grondexploitatie per 1 januari 2023.

3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen (Voordeel € 6.000)

Wij hebben in 2022 een lagere BIZ (Bedrijven investeringszone) bijdrage van ondernemers ontvangen dan begroot (nadeel € 81.000). Echter betekent dit ook dat wij een lagere bijdrage hebben doorbeschikt voor de BIZ dan begroot. Hierdoor heeft dit per saldo geen nadeling effect op het taakveld.

3.4 Economische promotie (Voordeel € 87.000)

Sinds de ontmanteling van Regio Twente verlenen wij een lagere gemeentelijke bijdrage op gebied van acquisitie en promotie. De structurele effecten hiervan presenteren wij in de aankomende Zomernota 2023-2027.

5.2.4 Onderwijs

Aanspreekpunt bestuurlijk

Wethouder Bruggink

Aanspreekpunt Ambtelijk

W. Groot